

KIRSAL ALANDA YAŞAYANLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMAYA YÖNELİK TUTUMLARININ BELİRLENMESİ¹

Öğr. Gör. Dr. Mükerrerem ATALAY ORAL²

ÖZET

Geleneksel özelliklerin ve kültürel değerlerin korunduğu yerler olan kırsal alanlar, yaşayan yerel halkın doğaya olan saygısının hüküm sürdüğu yerleşimlerdir. Günümüzde dünyanın gündemindeki en önemli konulardan biri olan sürdürülebilirliğin kırsalda yaşayanlar tarafından nasıl algılandığının belirlenmesi, çevre-ekonomi ve toplumla yakın ilişkili olan bu kavramın kırsalda yaşayanlar özelinde irdelenmesi önem arz etmektedir. Bu çalışmada kırsalda yaşayanların sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda Elmalı ilçesinde yaşayanlarla yüz yüze anket metodu ile 471 katılımcıdan basit tesadüfî örneklemeyle veri toplanmış ve bu veriler amaca uygun istatistik programında frekans, güvenilirlik, t-testi ve anova testi ile analiz edilmiştir. Sonuç olarak, sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutum ile Elmalı'da yaşayanların bazı sosyo-demografik özellikleri arasında, sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumun alt boyutları olan sosyal boyut, çevresel boyut ve ekonomik boyut ile Elmalı'da yaşayanların bazı sosyo-demografik özellikleri arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir Kalkınma, Sosyal Boyut, Çevresel Boyut, Ekonomik Boyut, Kırsal Alan.

DETERMINATION OF THE ATTITUDES OF RURAL LIVES IN SUSTAINABLE DEVELOPMENT

ABSTRACT

Rural areas, where traditional features and cultural values are preserved, are settlements where the local people live in respect of nature. It is important to determine how sustainability is perceived by rural people, which is one of the most important issues on the world's agenda today, and to examine this concept, which is closely related to the environment, economy and society, in the context of rural people. In this study, it was aimed to determine the attitudes of rural people towards sustainable development. For this purpose, data were collected from 471 participants with a simple random sampling by means of face-to-face survey method, and these data were analyzed by using frequency, reliability, t-test and anova test in the appropriate statistical program. As a result, there are significant differences between socio-demographic characteristics of the people living in Elmalı and the socio-demographic characteristics of those living in Elmalı, social dimension, environmental dimension and economic dimension.

Keywords: Sustainable Development, Social Dimension, Environmental Dimension, Economic Dimension, Rural Area.

GİRİŐ

1 Bu makale 27-29 Nisan 2019 tarihinde, Antalya Kemer'de düzenlenen ASEAD V. Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumunda Sözlü Bildiri olarak sunulmuş çalışmanın genişletilmiş halidir.

²Akdeniz Üniversitesi, Elmalı Meslek Yüksekokulu, İşletme Yönetimi Programı, mukerrem_atalay@hotmail.com, mukerrem@akdeniz.edu.tr, Antalya/TÜRKİYE

Kırsal alanlar, toplumsal, ekonomik, coğrafi ve demografik özellikleriyle kentlerden ayrılan, mekânsal olarak nüfus yoğunluğu düşük olan yerleşim yerleridir. Ekonomik anlamda tarıma dayalı bir düzenin olduğu ve iş bölümünün yeterince var olmadığı yerlerdir. Yönetimsel anlamda, mahalli idare teşkilatının en küçük birimleridir (Özensel, 2015: 12). İktisadi İşbirliği ve Gelişme Teşkilatı, kırsal alanları nüfus yoğunluğuna göre sınıflayarak nüfus yoğunluğunun km² başına 150 kişiden az olduğu yerleri kırsal alanlar olarak tanımlamaktadır. Kırsal alan kategorisinde yer alan bölgeler üç sınıfta değerlendirilmektedir. Buna göre;

- Nüfusunun %50'den fazlasının kırsal alanlarda yaşadığı bölgeler, kırsallığı baskın bölgeler,
- Nüfusunun %15–50 arasının kırsal alanlarda yaşadığı bölgeler, önemli ölçüde kırsal bölgeler,
- Nüfusunun %15'inden azının kırsal alanlarda yaşadığı bölgeler ise, kentselliği baskın bölgeler olarak tanımlanmaktadır (Aydınlı ve Çiftçi, 2006: 193).

Kırsal alanlar ulusal ekonomilerle entegre olma derecesine göre de sınıflandırılmaktadır. Bu sınıflandırmaya göre;

Büyüyen bir nüfus, tarım dışı sektörlerle dayanan bir istihdam, toprak kullanımında tarımın kilit role sahip olması, çevresel, sosyal ve kültürel miras yönünden tehditlerle karşı karşıya olunması ve büyük şehirlere yakınlık gibi özellikleri içinde barındıran yerler entegre kırsal alanlar,

Nispeten kentsel alanlardan uzaklık, tarım ve tarım dışı sektörlerin değişen oranlarda karışımı bir ekonomik yapı, geniş ölçekli çiftliklere rastlanması gibi özellikleri içinde barındıran yerler orta derece kırsal alanlar,

Çok düşük nüfus yoğunlukları ve gelir seviyesi, yaşlı nüfus, tarımsal istihdama dayanan ekonomi, düşük yeterlilikte temel hizmet sunumu, çevreden izole olmaya sebep olacak coğrafi özellikler gibi nitelikleri içinde barındıran yerler tam kırsal alanlar olarak sınıflandırılmaktadır (Görgün, 2013:1). Avrupa Komisyonu tarafından 1988 yılında yayımlanan “Kırsal Toplumun Geleceği” adlı tebliğde kırsal alanların sadece içinde barındırdığı nüfusa iş ve hayat veren alanlar olmadığı, aynı zamanda toplumun tüm kesimlerine hitap eden, ekolojik dengenin kurulduğu çok fonksiyonlu alanlar olduğu vurgusundan hareketle bu çalışmada kırsalda yaşayanların sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumlarını belirlemek amaçlanmıştır.

1. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Kırsal alanlarda yaşayanlar ekonomik ve sosyal açılarından kentte yaşayanlara kıyasla dezavantajlıdır. Kırsalda yaşayanların yaşam koşullarının iyileştirilmesi için atılan adımlar kırsal kalkınmanın çekirdeğidir (Yontar ve Söztutar, 2018:46). Kırsal kalkınmanın tanımı ilk olarak Birleşmiş Milletler Örgütü tarafından ele alınan “toplum kalkınması” içerisinde tanımlanarak, “*küçük toplulukların içinde buldukları ekonomik, toplumsal ve kültürel koşulları iyileştirmek amacıyla giriştikleri çabaların devletin bu konudaki çabalarıyla birleştirilmesi, bu toplulukların ulusun tümüyle kaynaştırılması ve ulusal kalkınma çabalarına tam biçimde katkıda bulunmalarının sağlanması süreci*” olarak ifade edilmektedir (Dinçer ve ark., 2015:50).

Kentsel ve kırsal boyutuyla bir ülkenin topyekûn kalkınması olarak ele alınan kalkınma bir süreç olarak değerlendirilmektedir. Kırdaki yaşam kalitesinin, gelir düzeyinin, refah seviyesinin yükseltilmesi, kırsal itici yönlerinin, yerleşim yerleri arası gelişmişlik farklarının azaltılması, tarımda üretim kalitesinin iyileştirilerek tarımsal üretim ile sanayinin entegre edilmesi, işsizliğin azaltılarak istihdamın artırılması, kırsal kente göçün engellenerek kent üzerindeki nüfus baskısının hafifletilmesinde büyük bir öneme sahip olan kırsal kalkınma üzerinde önemle durulması gereken bir konudur (Yontar ve Söztutar, 2018:74). Kırsalda yaşayanların yaşam kalitesinin ve ekonomik refahının iyileştirilmesi sürecini ifade eden bu kavram için yaşam kalitesi göstergeleri olan yeterli gelir sahipliği, sağlık ve sosyal hizmetlere erişim, istihdam ve eğitim programları yol gösterici niteliğindedir (Toprak, 2016: 41). Türkiye gibi tarımın önemli olduğu ve iklim değişikliğinden de yoğun şekilde etkilenebilecek bir ülkede gıda güvenliği temelinde aynı zamanda bir ulusal güvenlik konusu olarak değerlendirilen kırsal kalkınma önemli bir ekonomik kalkınma hamlesi olarak görülmelidir (Yontar ve Söztutar, 2018:74). Bu anlamda bu kavramın sürdürülebilirlik çerçevesinde ele alınması ve sürdürülebilir kalkınma ekseninde değerlendirilmesi önem arz etmektedir.

Sürdürülebilirlik sosyal, kültürel, siyasal ve kurumsal süreçleri içeren ve içerisinde çeşitli göstergeleri barındıran çok boyutlu bir kavram olup, ülkeler açısından ekonomik, sosyal ve çevresel olarak üç önemli boyutta değerlendirilmektedir (Aslanertik ve Özgen, 2007:164). Ekonomik açıdan sürdürülebilirlik; tarım ve sanayi üretimine zarar veren aşırı sektörel dengesizliklerden korunabilen, iç borç ve kamu borcunu yönetilebilir düzeylerde tutabilen ve devamlılık temelinde mal ve hizmetler üretebilen bir sistem olarak, çevresel olarak sürdürülebilirlik; yenilenebilir kaynak sistemlerinin aşırı kullanımından kaçınarak, yenilenemeyen kaynakların ise yerine ikamelerinin yapılması koşuluyla tüketerek istikrarlı kaynak yapısının sürdürülebilirliği olarak, sosyal olarak sürdürülebilirlik; sosyal hizmetlerin yeterliliği, dağıtım ve cinsiyet eşitliği, politik hesap verebilirlik ve katılımı başarabilen bir sistem olarak tanımlanmaktadır (Kılıç ve Oral, 2018:331).

Sürdürülebilir kalkınma, '*gelecek nesillerin kendi ihtiyaçlarını karşılayabilme yeteneğini ortadan kaldırmaksızın şimdiki neslin ihtiyaçlarının karşılanması*' olarak ifade edilmektedir (Çelik, 2006:20). Sürdürülebilir kalkınmada çevre ve doğal kaynaklar; sadece o dönemde yaşayanların ihtiyaçlarını en çok yarar sağlayacak şekilde karşılamak olarak değil, aynı zamanda doğal kaynakların gelecek nesiller tarafından da kullanılabilmesi düşüncesine dayalı bir model vurgusunu içermektedir. Bunu sağlayabilmenin ön koşulu olarak, kullanılan doğal kaynakların değeri ile bugünkü insan ihtiyaçlarının karşılanması için yapılan yatırımların değerinin en azından birbirine eşit olması ve tüketilen kaynakların yerlerine ikame edilecek kaynakların bulunmasına yönelik yatırımların yapılması gerekmektedir (Yalçın ve Yalçın, 2013:35).

Sosyal dayanışmayı sağlamak, ekonomik yapabilirliği artırmak ve ekolojik sorumluluğu yerleştirmek sürdürülebilir kalkınmanın başlıca hedefleridir. Ekonomik gelişmenin sağlanması, sosyal dayanışma ve çevre koruma amaçlarının gerçekleştirilmesi gibi hedefler, toplumdaki bireylerden ve gruplar başta olmak üzere tüm ülkelere kadar küresel, bölgesel, yerel ve toplum düzeyindeki bütün aktörleri ilgilendirmektedir (Mengi ve Algan, 2003:3-5).

2. ARAŞTIRMA METODOLOJİSİ

2.1. Amaç ve Önem

Araştırmanın amacı, kırsalda yaşayanların sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumlarını belirlemektir. Kırsal alanlar, yaşayan yerel halkın doğaya olan saygısının hüküm sürdüğü yerleşim yerleri olması sebebiyle dünyanın gündemindeki en önemli konulardan biri olan sürdürülebilirliğin kırsalda yaşayanlar tarafından nasıl algılandığının belirlenmesi, çevre-ekonomi ve toplumla yakın ilişkili olan bu kavramın kırsalda yaşayanlar özelinde irdelenmesi çalışmanın önemini ortaya koymaktadır.

2.2. Araştırmanın Kapsam ve Yöntemi

Antalya ili Elmalı ilçesinde yaşayanlardan elde edilen veriler araştırmanın ana materyalini oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini tespit ederken 50,000 ve daha büyük ana kütleler için %95 güven aralığında örnek büyüklüğünün 381 olarak uygun görülmesi dikkate alınmıştır (Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2004: 49-50). Buna göre, 2018 yılı Antalya ili Elmalı İlçe nüfusuna kayıtlı 36.651 bireyden, %95 güven ve ortalamadan %5 sapma değeri ile ve örneklem sayısı 381 olarak belirlenmiştir.

Araştırmada, ana kütle tanımlandıktan sonra örneğe girecek birimlerin seçilmesinde tesadüfî örnekleme yöntemlerinden basit tesadüfî örnekleme yöntemi kullanılmıştır (Tokol, 2010: 28). Araştırmada, ilçede yaşayan 471 katılımcı ile 30 Kasım-30 Aralık 2018 tarihleri arasında anket tekniğine dayalı yüz yüze görüşme metodu ile elde edilmiş anket verileri yer almaktadır.

Bu çalışma kapsamında, Antalya ili Elmalı ilçesinde yaşayanlarla anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Anketin birinci bölümünde kırsalda yaşayanların sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumunu belirlemek için Kaya (2013: 175-193), tarafından geliştirilen “Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Tutum” ölçeği kullanılmıştır. Ölçek; “Sosyal Boyut”, “Çevresel Boyut” ve “Ekonomik Boyut” adı altındaki alt bileşenlerden oluşmaktadır. Araştırmada kullanılan ölçekte, katılımcıların sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumlarını belirtilen boyutlarıyla ölçen ve 5’li Likert türü dereceleme (1 Kesinlikle Katılmıyorum, 5 Kesinlikle Katılıyorum) kullanan 21 ifade yer almaktadır. Anketin ikinci bölümünde ise, kırsalda yaşayanların sosyo-demografik özelliklerini belirlemeye yönelik sorular bulunmaktadır.

Araştırmaya katılan katılımcılardan toplanan veriler istatistik programında analiz edilerek bulguları değerlendirmek için temel frekans analizleri yapılmıştır. Ayrıca araştırma için kurulan hipotezler t ve anova testi ile analiz edilmiştir.

2.3. Araştırmanın Kısıtları

Araştırmanın en önemli kısıtları zaman ve örneklem kısıtları olup araştırmanın 30 Kasım-30 Aralık 2018 tarihleri arasında, Elmalı ilçesinde yaşayanlarla yapılmış olmasıdır. Araştırmanın diğer kısıtları ise nitel araştırma yöntemleri ile desteklenmemiş olması ve her ne

kadar anket formunda araştırmanın bilimsel amaç için kullanılacağı belirtilmiş olsa da bazı katılımcıların gerçek dışı cevap vermiş olma olasılığıdır.

2.4. Araştırmanın Hipotezleri

Araştırmada sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutum ile Elmalı'da yaşayanların sosyo-demografik özellikleri arasında, sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumun alt boyutları olan sosyal boyut, çevresel boyut ve ekonomik boyut ile Elmalı'da yaşayanların sosyo-demografik özellikleri arasında anlamlı farklılıklar olup olmadığı test edilmiştir. Araştırma için geliştirilen hipotezler şu şekildedir:

H₁: Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutum ile Elmalı'da yaşayanların yaşı arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H₂: Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutum ile Elmalı'da yaşayanların medeni durumu arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H₃: Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutum ile Elmalı'da yaşayanların geliri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H₄: Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutum ile Elmalı'da yaşayanların hane genişliği arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H₅: Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutum ile Elmalı'da yaşayanların aslen hangi bölgeden oldukları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H₆: Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutum ile Elmalı'da yaşayanların eğitim durumu arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H₇: Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutum ile Elmalı'da yaşayanların meslek durumu arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H₈: Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutum ile Elmalı'da yaşayanların ikamet süresi arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{S1}: Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumun alt boyutu olan sosyal boyut ile Elmalı'da yaşayanların yaşı arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{S2}: Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumun alt boyutu olan sosyal boyut ile Elmalı'da yaşayanların medeni durumu arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{S3}: Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumun alt boyutu olan sosyal boyut ile Elmalı'da yaşayanların geliri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{S4}: Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumun alt boyutu olan sosyal boyut ile Elmalı'da yaşayanların hane genişliği arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{S5}: Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumun alt boyutu olan sosyal boyut ile Elmalı'da yaşayanların aslen hangi bölgeden oldukları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{S6}: Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumun alt boyutu olan sosyal boyut ile Elmalı'da yaşayanların eğitim durumu arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{S7}: Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumun alt boyutu olan sosyal boyut ile Elmalı'da yaşayanların meslek durumu arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{S8}: Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumun alt boyutu olan sosyal boyut ile Elmalı'da yaşayanların ikamet süresi arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{Ç1}: Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumun alt boyutu olan çevresel boyut ile Elmalı'da yaşayanların yaşı arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{Ç2}: Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumun alt boyutu olan çevresel boyut ile Elmalı'da yaşayanların medeni durumu arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{Ç3}: Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumun alt boyutu olan çevresel boyut ile Elmalı'da yaşayanların geliri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{Ç4}: Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumun alt boyutu olan çevresel boyut ile Elmalı'da yaşayanların hane genişliği arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{Ç5}: Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumun alt boyutu olan çevresel boyut ile Elmalı'da yaşayanların aslen hangi bölgeden oldukları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{Ç6}: Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumun alt boyutu olan çevresel boyut ile Elmalı'da yaşayanların eğitim durumu arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{Ç7}: Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumun alt boyutu olan çevresel boyut ile Elmalı'da yaşayanların meslek durumu arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{Ç8}: Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumun alt boyutu olan çevresel boyut ile Elmalı'da yaşayanların ikamet süresi arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{E1}: Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumun alt boyutu olan ekonomik boyut ile Elmalı'da yaşayanların yaşı arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{E2}: Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumun alt boyutu olan ekonomik boyut ile Elmalı'da yaşayanların medeni durumu arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{E3}: Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumun alt boyutu olan ekonomik boyut ile Elmalı'da yaşayanların geliri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{E4}: Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumun alt boyutu olan ekonomik boyut ile Elmalı'da yaşayanların hane genişliği arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{E5}: Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumun alt boyutu olan ekonomik boyut ile Elmalı'da yaşayanların aslen hangi bölgeden oldukları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{E6}: Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumun alt boyutu olan ekonomik boyut ile Elmalı'da yaşayanların eğitim durumu arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{E7}: Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumun alt boyutu olan ekonomik boyut ile Elmalı'da yaşayanların meslek durumu arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H_{E8}: Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumun alt boyutu olan ekonomik boyut ile Elmalı’da yaşayanların ikamet süresi arasında anlamlı bir farklılık vardır.

2.5. Araştırmanın Bulguları

2.5.1. Güvenilirlik Analizi

Ankette kullanılan ölçekli sorulara ait Cronbach Alpha değerleri Tablo 1’de verilmiştir. Buna göre; “ $0,00 \leq \alpha < 0,40$ Güvenilir değil, $0,40 \leq \alpha < 0,60$ Düşük derecede güvenilir, $0,60 \leq \alpha < 0,90$ Oldukça güvenilir, $0,90 \leq \alpha < 1,00$ Yüksek derecede güvenilirdir (Can, 2017: 388-391). Sonuç olarak; sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutum ölçeği ve ölçeğin alt boyutlarını oluşturan sosyal boyutu, çevre boyutu ve ekonomik boyutu oldukça güvenilir olarak bulunmuştur.

Tablo 1: Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Tutum Değişkenleri ve Güvenilirlik Analizi

Madde Sayısı	Yargı İfadeleri	Faktörler	Cronbach’s Alpha
1	Kültürel mirasın gelecek nesillere aktarılmasının önemli olduğuna inanırım.	Faktör 1 Sosyal Boyutu	0,674
2	Farklı görüş ve fikirlere saygı gösteririm.		
3	Toplumsal kurallar benim için önemlidir.		
4	Toplumun çıkarları benim çıkarlarımdan önce gelir.		
5	Bir davranışı değerlendirirken empati kurarım.		
6	Bireyleri olduğu gibi kabul ederim.		
7	Olayları değerlendirirken tarafsız olurum.		
8	Konuşurken karşıdaki bireyleri incitecek söz söylememeye dikkat ederim.		
9	Çevreye verilen zararlar beni üzer.	Faktör 2 Çevre Boyutu	0,630
10	Çevreyi düşündüğüm için toplu taşıma araçlarını tercih ederim.		
11	Doğal kaynakları (su, yakıt, enerji vb.) tüketirken tasarruflu davranırım.		
12	Doğal yaşam alanlarına zarar vermemeye dikkat ederim.		
13	Doğada ayrışması uzun zaman alan plastik ürünler yerine çevre dostu ürünleri tercih ederim.		
14	Çöpleri çöp kutusuna atmaya dikkat ederim.		
15	Buzdolabı kapısını uzun süreli açık tutmam.	Faktör 3 Ekonomik Boyutu	0,670
16	Bilgisayarı işim bittikten sonra açık bırakmam.		
17	Alışveriş yaparken ihtiyaç fazlası almamaya dikkat ederim.		
18	Kalitesiz ucuz ürünler yerine kaliteli uzun ömürlü ürünleri almayı tercih ederim.		
19	Ekmeği israf etmemeye dikkat ederim.		
20	Kağıt tüketiminde tasarruflu davranmaya çalışırım.		
21	El-yüz kurulamak için tek kullanımlık kağıt mendiller yerine havlu kullanmayı tercih ederim.		
Ölçek	21 Madde		0,828

2.5.2. Normallik Analizi

Araştırmada verilen normal dağılıma uygunluğu test edilmiştir. Bir ölçeğin normal dağılıma uygunluğu ortalama, ortanca ve modunun sahip olduğu değerlerin aynı veya birbirine yakın olması ile anlaşılmaktadır (Can, 2017:82). Ayrıca çarpıklık-basıklık değerlerinin -1.96 ile +1.96 aralığında yer alması da verilerin normal dağılıma uygun olduğunu gösteren bir değerdir (Can, 2017:85). Bulgular verilerin normal dağılıma uygun olduğunu göstermektedir.

Tablo 2: Normallik Testi ve Diğer Değerler

Ölçekli Sorular	N	Ortalama	Ortanca	Mod	Çarpıklık	Basıklık
Sosyal Boyutu	471	3,76	3,88	4,00	-0,581	0,243
Çevre Boyutu	471	3,76	3,67	3,17	-0,286	-0,258
Ekonomik Boyutu	471	3,90	4,00	4,43	-0,477	-0,259

2.5.3. Frekans Analizi

Araştırmaya katılan katılımcıların %68,4'ü kadın, %31,6'sı erkek, %35,7'si 17-22 yaş, %28,9'u 23-28 yaş ve %11,7'si 29-34 yaş aralığında ve %57,7'si evli olup, %2,3'ü duldur. Katılımcıların %47,1'inin lise mezunu, %15,1'inin orta öğretim mezunu oldukları anlaşılmıştır. Kırsalda yaşayanların aile gelir dağılımlarına bakıldığında %33,1'inin 1605-2790 TL aralığında, %28,2'sinin 2791-3340 TL aralığında ve %17'sinin ise 1604 TL ve altı aralığında aile gelirine sahip olduğu belirlenmiştir. Ankete katılan katılımcıların meslek dağılımları ise %12,7'si serbest meslek erbabı, %26,'sı öğrenci ve %20,0'si özel sektör çalışanı şeklinde sıralanmaktadır. Katılımcılar "Hanenizde siz dâhil yaşayan kişi sayısı?" sorusunu %38,4'ü "2-3 kişi" ve %47,3'ü de "4-5 kişi" olarak yanıtlamıştır. Araştırmaya katılan ve kırsalda yaşayanların %37,0'si 21 yıldan daha uzun süredir Elmalı'da ikamet ettiğini beyan etmiştir (Tablo 3).

Tablo 3: Demografik Değişkenler ve Yüzdeleri

Yaş	Sayı	Yüzde	Hane Genişliği	Sayı	Yüzde
17-22 yaş	168	35,7	1 kişi	33	7,0
23-28 yaş	136	28,9	2-3 kişi	181	38,4
29-34 yaş	55	11,7	4-5 kişi	223	47,3
35-40 yaş	59	12,5	6- 7 kişi ve üzeri	28	5,9
41-46 yaş	28	5,9	8 kişi ve üzeri	6	1,3
47 ve üzeri yaş	25	5,3	Toplam	471	100,0
Toplam	471	100,0	Eğitim	Sayı	Yüzde
Gelir	Sayı	Yüzde	İlköğretim	45	9,6
1604 TL ve altı	80	17,0	Orta öğretim	71	15,1

1605-2790 TL arası	156	33,1	Lise	222	47,1
2791-3340 TL arası	133	28,2	Ön lisans	66	14,0
3341-5094 TL arası	68	14,4	Lisans	60	12,7
5095 TL ve üzeri	34	7,2	Lisansüstü	7	1,5
Toplam	471	100,0	Toplam	471	100,0
Bölge	Sayı	Yüzde	Meslek	Sayı	Yüzde
Akdeniz Bölgesi	331	70,3	Kamu sektörü çalışanı	57	12,1
Ege Bölgesi	38	8,1	Özel sektör çalışanı	94	20,0
İç Anadolu Bölgesi	23	4,9	Esnaf	73	15,5
Marmara Bölgesi	27	5,7	Serbest Meslek Erbabı	60	12,7
Karadeniz Bölgesi	18	3,8	Öğrenci	124	26,3
Doğu Anadolu Bölgesi	18	3,8	Emekli	7	1,5
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	16	3,4	İşsiz	24	5,1
Toplam	471	100,0	Ev Hanımı	32	6,8
Medeni Durum	Sayı	Yüzde	Toplam	471	100,0
Evli	272	57,7	İkametgah Süresi	Sayı	Yüzde
Bekar	171	36,3	10 yıldan az süredir	162	34,4
Boşanmış	17	3,6	11-20 yıldır	135	28,7
Dul	11	2,3	21-30 yıldır	96	20,4
Toplam	471	100,0	31-40 yıldır	45	9,6
Cinsiyet	Sayı	Yüzde	41-46 yıldır	14	3,0
Kadın	322	68,4	47 yıl ve üzeri	19	4,0
Erkek	149	31,6	Toplam	471	100,0
Toplam	471	100,0			

2.5.4. Kırsalda Yaşayanların Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Tutumlarının Sosyo-Demografik Özelliklerine Göre Analizi (T ve Anova Testi)

Tablo 4'te kırsalda yaşayanların sürdürülebilir kalkınmanın sosyal boyutu, çevresel boyutu ve ekonomik boyutu puanları ortalamalarının katılımcıların cinsiyetine göre anlamlı olarak farklı olup olmadığını tespit etmek için yapılan t testi sonuçlarını göstermektedir. Tablodan da anlaşılacağı üzere Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Tutum Ölçeğinde ve bu ölçeğin alt boyutu olan sosyal boyutta katılımcıların cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık belirlenmiştir ($p < 0,05$).

Tablo 4: Kırsalda Yaşayanların Cinsiyete Göre Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Tutumları T Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	Ortalama	Standart Sapma	t tablo ve P değeri
Sosyal Boyut	Erkek	322	3,7042	,70541	-2,432 p=0,015
	Kadın	149	3,8666	,60065	
Çevresel Boyut	Erkek	322	3,7241	,69169	-1,467 p=0,143
	Kadın	149	3,8266	,73365	
Ekonomik Boyut	Erkek	322	3,8758	,72749	-1,180 p=0,239
	Kadın	149	3,9578	,64264	
Sürdürülebilir Kalkınma Yönelik	Erkek	322	3,7680	,59410	-2,029 p=0,043
	Kadın	149	3,8837	,53263	

Tutum Ölçeği					
--------------	--	--	--	--	--

Tablo 5’te araştırmaya katılan katılımcıların Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Tutumlarını oluşturan alt boyutlar olan sosyal boyut, çevresel boyut ve ekonomik boyut puanları ortalamalarının katılımcıların yaşına göre anlamlı olarak farklı olup olmadığını tespit etmek için yapılan anova testi sonuçları bulunmaktadır. Analizden elde edilen sonuca göre, Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Tutumlarında ve ölçeğin tüm alt boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar görülmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 5: Kırsalda Yaşayanların Yaşa Göre Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Tutumları Anova Testi Sonuçları

	Yaş	N	Ortalama	Standart Sapma	F tablo ve P değeri
Sosyal Boyut	17-22 yaş	168	3,7254	,69607	1,283 p=0,270
	23-28 yaş	136	3,6829	,73502	
	29-34 yaş	55	3,7750	,75707	
	35-40 yaş	59	3,8284	,50317	
	41-46 yaş	28	3,9375	,46460	
	47 ve üzeri yaş	25	3,9350	,56148	
Çevresel Boyut	17-22 yaş	168	3,7163	,69801	1,593 p=0,161
	23-28 yaş	136	3,6691	,74203	
	29-34 yaş	55	3,8758	,75374	
	35-40 yaş	59	3,9011	,63360	
	41-46 yaş	28	3,7440	,62275	
	47 ve üzeri yaş	25	3,9133	,65284	
Ekonomik Boyut	17-22 yaş	168	3,8563	,71206	1,683 p=0,137
	23-28 yaş	136	3,8214	,74052	
	29-34 yaş	55	4,0831	,75277	
	35-40 yaş	59	3,9225	,58921	
	41-46 yaş	28	4,0663	,58384	
	47 ve üzeri yaş	25	4,0114	,61017	
Sürdürülebilir Kalkınma Yönelik Tutum Ölçeği	17-22 yaş	168	3,7660	,57568	1,829 p=0,106
	23-28 yaş	136	3,7245	,61648	
	29-34 yaş	55	3,9113	,66226	
	35-40 yaş	59	3,8840	,45156	
	41-46 yaş	28	3,9160	,44446	
	47 ve üzeri yaş	25	3,9533	,50543	

Tablo 6’da kırsalda yaşayanların Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Tutumları oluşturan alt boyutlar olan sosyal boyut, çevresel boyut ve ekonomik boyut puanları ortalamalarının katılımcıların medeni durumuna göre anlamlı olarak farklı olup olmadığını tespit etmek için yapılan anova testi sonuçları bulunmaktadır. Analizden elde edilen sonuca göre, Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Tutumlarında ve ölçeğin alt boyutlarını oluşturan çevresel boyut ve ekonomik boyutta katılımcıların medeni durumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar görülmüştür ($p<0,05$).

Tablo 6: Kırsalda Yaşayanların Medeni Duruma Göre Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Tutumları Anova Testi Sonuçları

	Medeni Durum	N	Ortalama	Standart Sapma	F tablo ve P değeri
Sosyal Boyut	Bekar	272	3,7330	,71955	1,003 p=0,391
	Evli	171	3,8143	,61378	
	Boşanmış	17	3,5662	,67621	
	Dul	11	3,6932	,52549	
Çevresel Boyut	Bekar	272	3,6734	,73457	4,155 p=0,006
	Evli	171	3,8869	,62744	
	Boşanmış	17	3,9412	,68450	
	Dul	11	3,5000	,86281	
Ekonomik Boyut	Bekar	272	3,8361	,71981	3,623 p=0,013
	Evli	171	4,0359	,64711	
	Boşanmış	17	3,7647	,75583	
	Dul	11	3,6494	,75421	
Sürdürülebilir Kalkınma Yönelik Tutum Ölçeği	Bekar	272	3,7475	,60799	3,361 p=0,019
	Evli	171	3,9124	,50489	
	Boşanmış	17	3,7574	,61302	
	Dul	11	3,6142	,61751	

Tablo 7’de araştırmaya katılan katılımcıların Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Tutumlarını oluşturan ve ölçeğin alt boyutları olan sosyal boyut, çevresel boyut ve ekonomik boyut puanları ortalamalarının katılımcıların gelir durumuna göre anlamlı olarak farklı olup olmadığını tespit etmek için yapılan anova testi sonuçları bulunmaktadır. Analizden elde edilen sonuca göre, Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Tutumlarında ve ölçeğin tüm alt boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar görülmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 7: Kırsalda Yaşayanların Gelir Duruma Göre Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Tutumları Anova Testi Sonuçları

	Gelir Durumu	N	Ortalama	Standart Sapma	F tablo ve P değeri
Sosyal Boyut	1604 TL ve altı	80	3,6875	,70149	1,857 p=0,117
	1605-2790 TL	156	3,7444	,63854	
	2791-3340 TL	133	3,7331	,65529	

	3341-5094 TL	68	3,9522	,65756	
	5095 TL ve üzeri	34	3,6618	,86522	
Çevresel Boyut	1604 TL ve altı	80	3,6917	,80045	2,071 p=0,084
	1605-2790 TL	156	3,6923	,70410	
	2791-3340 TL	133	3,7381	,64068	
	3341-5094 TL	68	3,9240	,69435	
	5095 TL ve üzeri	34	3,9412	,70219	
Ekonomik Boyut	1604 TL ve altı	80	3,8982	,69734	0,891 p=0,469
	1605-2790 TL	156	3,8480	,70336	
	2791-3340 TL	133	3,8947	,68937	
	3341-5094 TL	68	4,0399	,73875	
	5095 TL ve üzeri	34	3,9076	,68637	
Sürdürülebilir Kalkınma Yönelik Tutum Ölçeği	1604 TL ve altı	80	3,7591	,61373	1,836 p=0,121
	1605-2790 TL	156	3,7616	,56795	
	2791-3340 TL	133	3,7886	,53184	
	3341-5094 TL	68	3,9720	,60100	
	5095 TL ve üzeri	34	3,8368	,62589	

Tablo 8’de kırsalda yaşayanların Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Tutumları oluşturan alt boyutlar olan sosyal boyut, çevresel boyut ve ekonomik boyut puanları ortalamalarının katılımcıların hane genişliği durumuna göre anlamlı olarak farklı olup olmadığını tespit etmek için yapılan anova testi sonuçları bulunmaktadır. Analizden elde edilen sonuca göre, Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Tutumlarında ve ölçeğin alt boyutlarını oluşturan sosyal boyut ve ekonomik boyutta katılımcıların hane genişliği durumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar görülmüştür ($p < 0,05$).

Tablo 8: Kırsalda Yaşayanların Hane Genişliğine Göre Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Tutumları Anova Testi Sonuçları

	Hane Genişliği	N	Ortalama	Standart Sapma	F tablo ve P değeri
Sosyal Boyut	1 kişi	33	3,4659	,54151	2,871 p=0,023
	2-3 kişi	181	3,7479	,70088	
	4-5 kişi	223	3,7999	,64087	
	6-7 kişi	28	3,8973	,75312	
	8 kişi ve üzeri	6	3,2708	1,12477	
Çevresel Boyut	1 kişi	33	3,6768	,68204	1,992 p=0,095
	2-3 kişi	181	3,7624	,67589	
	4-5 kişi	223	3,7892	,71217	
	6-7 kişi	28	3,7143	,76693	
	8 kişi ve üzeri	6	3,0000	,97753	
Ekonomik Boyut	1 kişi	33	3,6320	,53694	2,911 p=0,021
	2-3 kişi	181	3,8548	,73609	
	4-5 kişi	223	3,9718	,68628	
	6-7 kişi	28	4,0561	,65792	
	8 kişi ve üzeri	6	3,4762	,78072	
Sürdürülebilir	1 kişi	33	3,5916	,44766	3,158 p=0,014

Kalkınma Yönelik Tutum Ölçeği	2-3 kişi	181	3,7884	,58767
	4-5 kişi	223	3,8536	,56194
	6-7 kişi	28	3,8892	,61509
	8 kişi ve üzeri	6	3,2490	,85088

Tablo 9’da araştırmaya katılan katılımcıların Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Tutumlarını oluşturan ve ölçeğin alt boyutları olan sosyal boyut, çevresel boyut ve ekonomik boyut puanları ortalamalarının katılımcıların aslen hangi bölgeden oldukları durumuna göre anlamlı olarak farklı olup olmadığını tespit etmek için yapılan anova testi sonuçları bulunmaktadır. Analizden elde edilen sonuca göre, katılımcıların Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Tutumlarında ve ölçeğin tüm alt boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar görülmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 9: Kırsalda Yaşayanların Bölge Durumuna Göre Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Tutumları Anova Testi Sonuçları

	Bölge Durumu	N	Ortalama	Standart Sapma	F tablo ve P değeri
Sosyal Boyut	Akdeniz Bölgesi	331	3,7538	,66500	0,959 p=0,453
	Ege Bölgesi	38	3,7928	,60633	
	İç Anadolu Bölgesi	23	3,6196	,70658	
	Marmara Bölgesi	27	4,0000	,75559	
	Karadeniz Bölgesi	18	3,7569	,76873	
	Doğu Anadolu Bölgesi	18	3,6389	,87331	
	Güneydoğu Anadolu Bölgesi	16	3,6172	,56544	
Çevresel Boyut	Akdeniz Bölgesi	331	3,7689	,72046	1,404 p=0,211
	Ege Bölgesi	38	3,8070	,63023	
	İç Anadolu Bölgesi	23	3,4493	,83096	
	Marmara Bölgesi	27	3,9506	,57329	
	Karadeniz Bölgesi	18	3,5463	,55071	
	Doğu Anadolu Bölgesi	18	3,7778	,69546	
	Güneydoğu Anadolu Bölgesi	16	3,7083	,68448	
Ekonomik Boyut	Akdeniz Bölgesi	331	3,9055	,70083	1,311 p=250
	Ege Bölgesi	38	3,9060	,64684	
	İç Anadolu Bölgesi	23	3,8696	,72321	
	Marmara Bölgesi	27	4,1905	,68969	
	Karadeniz Bölgesi	18	3,6587	,58623	
	Doğu Anadolu Bölgesi	18	3,7540	,81817	
	Güneydoğu Anadolu Bölgesi	16	3,8125	,78197	
Sürdürülebilir Kalkınma Yönelik Tutum	Akdeniz Bölgesi	331	3,8094	,57570	1,443 p=0,196
	Ege Bölgesi	38	3,8353	,52589	
	İç Anadolu Bölgesi	23	3,6461	,61552	

Ölçeği	Marmara Bölgesi	27	4,0470	,55948
	Karadeniz Bölgesi	18	3,6540	,53515
	Doğu Anadolu Bölgesi	18	3,7235	,69305
	Güneydoğu Anadolu Bölgesi	16	3,7127	,55766

Tablo 10’da kırsalda yaşayanların Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Tutumlarını oluşturan alt boyutlar olan sosyal boyut, çevresel boyut ve ekonomik boyut puanları ortalamalarının katılımcıların eğitim durumuna göre anlamlı olarak farklı olup olmadığını tespit etmek için yapılan anova testi sonuçları bulunmaktadır. Analizden elde edilen sonuca göre, katılımcıların Sürdürülebilir Kalkınma Yönelik Tutumlarında ve ölçeğin alt boyutlarını oluşturan çevresel boyut ve ekonomik boyutta katılımcıların eğitim durumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar görülmemişken sosyal boyutta ise anlamlı bir farklılık görülmüştür ($p<0,05$).

Tablo 10: Kırsalda Yaşayanların Eğitim Durumuna Göre Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Tutumları Anova Testi Sonuçları

	Eğitim Durumu	N	Ortalama	Standart Sapma	F tablo ve P değeri
Sosyal Boyut	İlköğretim	45	3,7139	,59030	2,778 p=0,017
	Orta Öğretim	71	3,5880	,67889	
	Lise	222	3,8131	,62503	
	Ön Lisans	66	3,7424	,70808	
	Lisans	60	3,8604	,80158	
	Lisans Üstü	7	3,1250	,92421	
Çevresel Boyut	İlköğretim	45	3,7963	,66940	0,830 p=0,529
	Orta Öğretim	71	3,6831	,77005	
	Lise	222	3,7808	,71329	
	Ön Lisans	66	3,6692	,63481	
	Lisans	60	3,8500	,71880	
	Lisans Üstü	7	3,5000	,56108	
Ekonomik Boyut	İlköğretim	45	3,8603	,75069	1,963 p=0,083
	Orta Öğretim	71	3,7545	,72328	
	Lise	222	3,9588	,68623	
	Ön Lisans	66	3,9675	,70912	
	Lisans	60	3,8881	,63458	
	Lisans Üstü	7	3,3469	,91047	
Sürdürülebilir Kalkınma Yönelik Tutum Ölçeği	İlköğretim	45	3,7902	,57274	2,142 p=0,059
	Orta Öğretim	71	3,6752	,60319	
	Lise	222	3,8509	,55067	
	Ön Lisans	66	3,7930	,55461	
	Lisans	60	3,8662	,62999	
	Lisans Üstü	7	3,3240	,68243	

Tablo 11’de kırsalda yaşayanların Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Tutumlarını oluşturan alt boyutlar olan sosyal boyut, çevresel boyut ve ekonomik boyut puanları ortalamalarının katılımcıların meslek durumuna göre anlamlı olarak farklı olup olmadığını tespit etmek için yapılan anova testi sonuçları bulunmaktadır. Analizden elde edilen sonuca göre, katılımcıların Sürdürülebilir Kalkınma Yönelik Tutumlarında ve ölçeğin alt boyutlarını oluşturan çevresel boyut ve ekonomik boyutta katılımcıların meslek durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar görülmemişken sosyal boyutta ise anlamlı bir farklılık görülmüştür ($p<0,05$).

Tablo 11: Kırsalda Yaşayanların Meslek Durumuna Göre Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Tutumları Anova Testi Sonuçları

	Meslek Durumu	N	Ortalama	Standart Sapma	F tablo ve P değeri
Sosyal Boyut	Kamu Sektörü Çalışanı	57	3,8947	,66303	3,975 p=0,000
	Özek Sektör Çalışanı	94	3,5918	,73328	
	Esnaf	73	3,6267	,61113	
	Serbest Meslek Erbabı	60	3,6250	,72996	
	Öğrenci	124	3,9546	,60409	
	Emekli	7	4,1071	,44738	
	İşsiz	24	3,6042	,85391	
	Ev Hanımı	32	3,7930	,50061	
Çevresel Boyut	Kamu Sektörü Çalışanı	57	3,8860	,59775	1,050 p=0,395
	Özek Sektör Çalışanı	94	3,6489	,72852	
	Esnaf	73	3,7078	,70917	
	Serbest Meslek Erbabı	60	3,6861	,70517	
	Öğrenci	124	3,8293	,70341	
	Emekli	7	3,8095	,76636	
	İşsiz	24	3,6736	,88531	
	Ev Hanımı	32	3,8542	,65548	
Ekonomik Boyut	Kamu Sektörü Çalışanı	57	3,8947	,62941	0,899 p=0,507
	Özek Sektör Çalışanı	94	3,8982	,71953	
	Esnaf	73	3,9178	,66875	
	Serbest Meslek Erbabı	60	3,7548	,77272	
	Öğrenci	124	3,9758	,72677	
	Emekli	7	3,7959	,53361	
	İşsiz	24	3,7440	,74049	
	Ev Hanımı	32	4,0179	,61015	
Sürdürülebilir Kalkınma Yönelik Tutum Ölçeği	Kamu Sektörü Çalışanı	57	3,8918	,53041	1,998 p=0,054
	Özek Sektör Çalışanı	94	3,7130	,61114	
	Esnaf	73	3,7508	,52734	
	Serbest Meslek Erbabı	60	3,6886	,60794	
	Öğrenci	124	3,9199	,56518	

	Emekli	7	3,9042	,51827
	İşsiz	24	3,6739	,72880
	Ev Hanımı	32	3,8883	,46208

Tablo 12’de araştırmaya katılan katılımcıların Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Tutumlarını oluşturan ve ölçeğin alt boyutları olan sosyal boyut, çevresel boyut ve ekonomik boyut puanları ortalamalarının katılımcıların Elmalı’daki ikamet süresine göre anlamlı olarak farklı olup olmadığını tespit etmek için yapılan anova testi sonuçları bulunmaktadır. Analizden elde edilen sonuca göre, katılımcıların Elmalı’da ikamet süresine göre Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Tutumlarında ve ölçeğin tüm alt boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar görülmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 12: Kırsalda Yaşayanların Elmalı’da İkamet Süresine Göre Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Tutumları Anova Testi Sonuçları

	Elmalı’da İkamet Süresi	N	Ortalama	Standart Sapma	F tablo ve P değeri
Sosyal Boyut	10 yıldan az süredir	162	3,7901	,71755	0,718 p=0,610
	11-20 yıldır	135	3,8083	,68394	
	21-30 yıldır	96	3,6654	,67631	
	31-40 yıldır	45	3,6806	,64982	
	41-46 yıldır	14	3,6964	,40345	
	47 yıl ve üzeri	19	3,7632	,49633	
Çevresel Boyut	10 yıldan az süredir	162	3,7654	,70357	1,122 p=0,348
	11-20 yıldır	135	3,7975	,67605	
	21-30 yıldır	96	3,6719	,73487	
	31-40 yıldır	45	3,9000	,77557	
	41-46 yıldır	14	3,5357	,54372	
	47 yıl ve üzeri	19	3,6404	,70550	
Ekonomik Boyut	10 yıldan az süredir	162	3,8677	,72030	0,799 p=0,551
	11-20 yıldır	135	3,9270	,69040	
	21-30 yıldır	96	3,8378	,70463	
	31-40 yıldır	45	3,9460	,74623	
	41-46 yıldır	14	4,0510	,57855	
	47 yıl ve üzeri	19	4,1203	,59144	
Sürdürülebilir Kalkınma Yönelik Tutum Ölçeği	10 yıldan az süredir	162	3,8078	,60744	0,560 p=0,731
	11-20 yıldır	135	3,8443	,54799	
	21-30 yıldır	96	3,7250	,57609	
	31-40 yıldır	45	3,8422	,64076	
	41-46 yıldır	14	3,7611	,41795	
	47 yıl ve üzeri	19	3,8413	,48304	

SONUÇ ve ÖNERİLER

Geleneksel özelliklerin ve kültürel değerlerin korunduğu yerler olan kırsal alanlarda yaşayan yerel halkın doğaya olan saygısının halen hüküm sürdüğü yaklaşımdan hareketle kırsalda yaşayanların sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumlarının belirlenmesi için yapılan bu araştırmada elde edilen bulgular çerçevesinde, kırsalda yaşayanların sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumları için genellenememekle birlikte şu değerlendirmeler yapılabilir:

Araştırmaya katılan katılımcıların büyük çoğunluğu 17-22 yaş aralığında, evli, kadın ve orta gelir grubuna sahip, lise mezunu bireylerden oluşmaktadır. Kırsalda yaşayanların; Sürdürülebilir Kalkınma Yönelik Tutumlarında ve bu ölçeğin alt boyutu olan sosyal boyutta katılımcıların cinsiyetine, Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Tutumlarında ve ölçeğin alt boyutlarını oluşturan çevresel boyut ve ekonomik boyutta katılımcıların medeni durumlarına, Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Tutumlarında ve ölçeğin alt boyutlarını oluşturan sosyal boyut ve ekonomik boyutta katılımcıların hane genişliği durumlarına göre anlamlı farklılıklar bulunmuştur ($p<0,05$).

Kırsalda yaşayanların Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Tutumlarında ve ölçeğin alt boyutlarını oluşturan çevresel boyut ve ekonomik boyutta katılımcıların eğitim ve meslek durumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar görülmemişken sosyal boyutta ise anlamlı bir farklılık görülmüştür ($p<0,05$).

Kırsal alanlar birçok potansiyeli de içerisinde barındırmaktadır. Özellikle kırsal alanların sahip olduğu geniş tarım alanları, kırsal iş gücü potansiyeli ve sulama imkanlarının varlığı bu potansiyelleri oluşturmaktadır.

Günümüzde tarım dışı sektörlerde görülen gelişme eğilimlerine paralel olarak tüketici bilincinin her geçen gün artmasıyla sağlıklı, kaliteli, organik ürünlere olan talebin artması kırsal alanların birer cazibe bölgesi olarak görülmesine neden olmaktadır.

Buna ilaveten kırsal istihdamın ve gelir kaynaklarının ağırlıklı olarak tarımsal faaliyetlere dayanması, tarım sektöründe var olan gizli işsizlik ve kayıt dışılık, kırsal yerleşim yerlerinde yoksulluğun yaygın olması gibi nedenler kırsal alanlarda kalkınmanın gerekliliğini ve kalkınma hamlelerinin kırsal alanlardan başlatılmasının önemini ortaya koymaktadır.

Kırsal kalkınma ekseninde sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin sağlanabilmesi için, kırsal alanda hayatını idame ettiren, geçimini tarım sektöründen yada benzer kırsal mesleklerden sağlayan birey ve toplulukların yaşam koşullarının iyileştirilerek demokratik yoldan kalkınmaları sağlanmalıdır. Kırsal kalkınma faaliyetleri için bütüncül bir politika çerçevesi oluşturulmalıdır.

Kentsel alanlarla kırsal alanların karşılıklı etkileşimi sağlanarak, tarım ve gıda ürünlerinin üretilmesi, pazarlanması, ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi, yerel kalkınma kapasitesinin güçlendirilmesi gibi kırsal kalkınmaya doğrudan katkı sağlayan bazı tedbir ve faaliyetlerin kentsel yerleşmelerde dikkate alınarak tasarlanması sağlanmalıdır.

Kırsal alanın ülke ekonomisine katkısının artırılması ve kırsal toplumun yaşam kalitesinin yükseltilmesi suretiyle bölgeler ve kır-kent arasındaki gelişmişlik farklarının azaltılmasına yönelik politikalar geliştirilmelidir. Göç eğilimlerinin istikrarlı bir dinamiğe kavuşturulması, dengeli ve sürdürülebilir kalkınma hedefiyle uyumlu bir nüfus yapısına ulaşılması hedeflenmelidir. Çevrenin ve doğal kaynakların korunarak geliştirilmesi ve sürdürülebilir kullanımı sağlanmalıdır.

Nitekim Oral Atalay ve Kılıç (2018: 621) yaptıkları çalışmada sürdürülebilir kalkınma modelinin sürdürülebilir kırsal kalkınma ekseninde değerlendirilmesiyle ekonomik kalkınma ve büyümeye ivme kazandırılabilceğini vurgulamışlardır.

Ekonominin geliştirilerek iş imkanlarının artırılmasıyla, insan kaynaklarının örgütlenme düzeyinin ve yerel kalkınma kapasitesinin geliştirilmesi sağlanmalıdır. ,

Ayrıca kırsal alan fiziki altyapı hizmetlerinin geliştirilmesi ve yaşam kalitesinin artırılması sağlanarak, kırsal çevrenin korunması ve geliştirilmesi için kamu kurumu özelliğine sahip meslek kuruluşları, üretici örgütleri, sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerin işbirlikleri artırılmalıdır.

KAYNAKÇA

ASLANERTİK, B.E., ÖZGEN, I., (2007). Otel İşletmelerinde Çevresel Muhasebe, İşletme Fakültesi Dergisi, Cilt 8, Sayı 2, s.163-179.

AYDINLI, H.İ., ÇİFTÇİ, S., (2015). Türkiye’de Kır-Kent Kavramlarının Değişen Niteliği ve Mevzuatın Sürece Etkisi, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, Yaz-2015, Cilt:14, Sayı:54, ss. 192-200.

CAN, A., (2017). SPSS ile Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel Veri Analizi, 5.Baskı, Ankara: Pegem Akademi.

ÇELİK, Y., (2006). Sürdürülebilir Kalkınma Kavramı ve Sağlık, Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi, Cilt:9, Sayı:1

DİNÇER, M.Z., TÜRKAY, B., AVUNDUK, Z.B., (2015). Kırsal Turizm Politikaları: Avrupa Birliği ve Türkiye’deki Politikaların Değerlendirilmesi, Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi 5 (1): 49-60, ISSN: 1307-1149, E-ISSN: 2146-0086,

GÖRGÜN, E.K., (2013). Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma İçin Kırsal Alan Planlaması Genel Modeli ve Kop Bölgesi Kırsal Kalkınma Önerileri, January 2013, I. Kop Bölgesel Kalkınma Sempozyumu.

KAYA, M.F., (2013). Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Tutum Ölçeği Geliştirme Çalışması, Marmara Coğrafya Dergisi Sayı: 28, ISSN:1303-2429, ss. 175-193.

KILIÇ, R., ORAL, M.A., (2018). Sürdürülebilir kalkınma için çevre muhasebesi: Antalya-Isparta-Burdur İllerinde Faaliyette Bulunan Üretim İşletmelerinin Çevre Konularına ve Çevre Muhasebesine Yaklaşımları Üzerine Bir Araştırma, Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 6, Sayı: 85, Aralık 2018, s. 329-358.

MENGİ, A., ALGAN, N., (2003). Küreselleşme ve Yerelleşme Çağında Bölgesel Sürdürülebilir Gelişme: AB ve Türkiye Örneği, Ankara: Siyasal Kitabevi.

ORAL, M.A., KILIÇ, R., (2018). Sustainable Rural Development Tool Rural Tourism: The Case Of Elmalı District, TURAN: Stratejik Araştırmalar Merkezi; Kars Vol. 10, Iss. 40, (Autumn 2018): 618. DOI:10.15189/1308-8041.

ÖZENSEL, E., (2015). Türkiye’de Kırsal Yapıların Dönüşümü, Çizgi Kitabevi, Konya.

TOKAL, T., (2010). Pazarlama Araştırması, Ankara: Dora Yayıncılık.

TOPRAK, Z., (2016). Kent Yönetimi ve Politikası, 9. Baskı, Siyasal Kitabevi, Ankara.

YALÇIN, A., YALÇIN, S., (2013). Sürdürülebilir Yerel Kalkınma İçin Citta-Slow Hareketi Bir Model Olabilir Mi?, Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi, Cilt:5, No:1, s.32-41.

YAZICIOĞLU, Y., ERDOĞAN, S., (2004). SPSS Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Detay Yayıncılık.

YONTAR, İ.G., SÖZTUTAR, M., (2018). Kırsal Alanda Girişimcilik, Üretim Ve Kalkınma Boyutlarıyla Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK)–Manisa İl Koordinatörlüğü Örneği, Sayıştay Dergisi, Sayı:111, Ekim-Aralık 2018.